

ה"ת 30411/05/14 - ילנה ליוברסקי, ולדימיר ליוברסקי נגד פרקליטות מחוז חיפה

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 30411-05-14 ליוברסקי ואח' נ' פרקליטות מחוז חיפה

בפני מבקשים
כב' השופט אחסאן כנעאן
1. ילנה ליוברסקי ע"י עוה"ד אולג פרגין
2. ולדימיר ליוברסקי ע"י עוה"ד לאוניד פרחובניק
נגד משיבים
פרקליטות מחוז חיפה

החלטה

1. לפני בקשה בהתאם להוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב - 1982 לפיו התבקשתי להורות למשיבה להמציא למבקשים העתק ממסמכים רפואיים הנוגעים למתלוננת סוניה זילברמן (להלן: "המתלוננת") המתייחס למצבה הרפואי, הקוגניטיבי והנפשי ורשימת חומרי חקירה מפורטת וקריאה דיה.

2. כנגד המבקשים הוגש כתב אישום המייחס להם ביצוע עבירות, גניבה, זיופה והונאה בכרטיסי אשראי. בקליפת באגוז נסיבות ביצוע העבירות כפי שתואר בכתב האישום היו כלפי שני מתלוננים וביניהם המתלוננת אשר היו חוסים בבית אבות שנוהל על ידי המבקשים.

3. בבש"פ 8252/13 **מדינת ישראל נ. ליאל שיינר ואח'** [פורסם בנבו] התווה בית משפט העליון בשיקולים לחשיפת חומר בהתאם להוראות סעיף 74 לחסד"פ. ואלו השיקולים שיש לשקול:

א. תחילת מסע בשיקולים המוכרים לגבי גילוי חומר חקירה במסגרת סעיף 74 לחסד"פ: האם מדובר בחומר רלבנטי או שמא ב"מסע דיג", האם החומר בתיק החקירה או בידי צדדים שלישיים, "מקבילית הכוחות".

ב. כאשר יש בחומר המבוקש כדי לפגוע בחסיונות, בזכויות קורבן העבירה ובאינטרסים מוגנים של צדדים שלישיים, נוסחת האיזון היא כי יש להורות על גילוי החומר מקום בו מדובר בחומר חקירה מובהק או שיש יסוד סביר להניח כי החומר יועיל להגנת הנאשם.

ג. יש ליתן גם משקל ל"כוח" התביעה להשיג את החומר מהצדדים השלישיים, ולכך שהחומר המבוקש נמצא בחו"ל.

ד. השיקולים הנדרשים לצורך איזון האינטרסים במסלול של סעיף 74 לחסד"פ ובמסלול של סעיף 108 לחסד"פ דומים. עם זאת, לשוני בין שני המסלולים יש נפקויות רבות, ובין היתר, לגבי עיתוי הבקשה, הפורום הדן בבקשה (המותב בתיק העיקרי או השופט התורן), הזכות לערר, והאפשרות לבחינה מוקדמת של החומר על ידי ההגנה. אחת הנפקויות החשובות היא, שבמסגרת סעיף 108 נשמע קולה של המתלוננת או של צדדים שלישיים המחזיקים ברישומים הנוגעים למתלוננת (כמו פסיכולוג או עו"ס).

ה. החוק אינו קובע מנדטורית כי כל אימת שמועלית טענה לחסיון החומר, הבדיקה חייבת להיעשות במסגרת סעיף 108 לחסד"פ. הנטייה כיום בפסיקה היא להעדיף את המסלול של סעיף 108 לחסד"פ, תוך הבחנה בין חומר הנמצא בליבת המחלוקת ואשר צריך להיות בידי התביעה או בשליטתה - שאז יידון במסגרת סעיף 74 לחסד"פ - לבין חומר שאינו בליבת המחלוקת ולא מצוי או צריך להיות מצוי בידי התביעה, שאז המסלול הוא על פי סעיף 108 לחסד"פ.

ו. נקודת המוצא המוצעת על ידינו, ואשר ניתנת לסתירה: כאשר החומר אינו בידי התביעה וכאשר החומר המבוקש נהנה מחסיון (סטטוטורי או פסיקתי), ראוי להעדיף את המסלול של סעיף 108 לחסד"פ, ולו על מנת לאפשר זכות טיעון לצד שעלול להיפגע מחשיפת החומר.

ז. יש לבחון את כנות הבקשה לחשיפת החומר הנוגע למתלוננת, שמא מדובר בצעד טקטי או בבקשה המעוגנת בסטריאוטיפים ובדעות קדומות. ראוי כי השופט היושב על מדין יבחן זאת.

ח. הסודיות והדיסקרטיות של טיפול נפשי הם ביסוד הטיפול. חשיפה של סוד שיח מתלוננת-מטפל, עלולה לפגוע באינטרס החברתי החשוב של עידוד תלונות על עבירות מין ושל שיקום הקרבן.

ט. באיזון האינטרסים יש לקחת בחשבון כי חסיון מטפל-מתלוננת הוא אמנם יחסי אך אינו פרוץ לכל רוח. הסרת החסיון צריכה להיעשות בזהירות וברגישות ובמידתיות, בהתחשב בכך שזכותה של המתלוננת לכבוד ולפרטיות היא זכות יסוד חוקתית. בחשיפת החומר לעיני בית המשפט בלבד, יש כדי להפחית בעוצמת הפגיעה אך לא לאינה. עם זאת, זכותה של המתלוננת לפרטיות אינה גוברת א-פריורי על זכותו של הנאשם להליך הוגן, וככל שהנאשם יצביע על קיומו של יסוד סביר להניח שהחומר עשוי לעזור להגנתו - בית המשפט יורה על גילוי.

י. לא די בכך שהנאשם יטען כי המתלוננת הסכימה לקיום יחסי המין, כדי להורות מיניה וביה על חשיפת חומר של טיפול נפשי.

יא. במסגרת האיזון יש ליתן משקל לכך שלא רק שהחומר אינו נמצא בידי התביעה, הוא אף נמצא בחו"ל, והשגתו כרוכה בקשיים של ממש, הן קשיים טכניים והן קשיים משפטיים, ככל שהחומר המבוקש נהנה מחסיון במדינה הזרה."

4. בענייננו התייעוד הרפואי נתפס על ידי המשטרה בעת ביצוע החקירה. השאלה השניה אשר יש להשיב עליה

האם מדובר בחומר חקירה מובהק או חומר אשר יש יסוד סביר כי יועיל להגנת המבקשים? במקרה זה אין המדובר בחומר חקירה מובהק שכן העבירות שנעברו לכאורה אינן כלפי גוף האדם.

5. האם קיים יסוד סביר כי התיעוד הרפואי יועיל להגנתם של המבקשים? באשר לתיעוד העוסק במצבה הרפואי הפיסי, להבדיל מהנפשי הקוגניטיבי של המתלוננת, הרי תיעוד כזה לא יועיל להגנת המבקשים שכן אין כל רלוונטיות לתיעוד כזה לנושאים העומדים על המדוכה. לכן אין טעם לפגוע בזכות המתלוננת לפרטיות ולחשוף תיעוד רפואי הנוגע אליה.

6. באשר לתיעוד הנוגע למצב נפשי וקוגניטיבי תיעוד כזה נמצא בחומר שנאסף על ידי המשטרה. לאחר עיון בו אני סבור כי תיעוד זה עשוי להועיל להגנת המבקשים בשים לב לממצאים הכלולים בו. קביעתי זו אינה באה להביע עמדה לגוף הדברים אלא עוסקת בסבירות טענות הגנה שעלולות לצוץ בהמשך המשפט. לאחר מעבר על התיעוד מדובר בשלושה מסמכים (4 עמודים בסה"כ) **המסומנים על ידי בש/1 - בש/3**.

7. באשר לרשימת חומרי חקירה עיון בתיק החקירה מעלה כי קיימת רשימה המפרטת רק את העדויות. גם מטיעון בא כח המשיבה עולה כי הרשימה אינה ממצה שכן לטענתו היא איננה כוללת תיעוד רפואי. מעבר לכך הרשימה איננה כוללת מזכרים דוחו"ת פעולה ועוד מסמכים אחרים.

8. בשים לב לכך אני נעתר לחלקה השני של הבקשה ומורה כי המשיבה תמציא לבאי כח המבקשים רשימה ממצה של כל חומרי החקירה בתוך 7 ימים מיום מתן החלטה זו. כן תפעל להמצאת התיעוד הרפואי עליו הוריתי בתוך אותו מועד.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק מההחלטה לבאי כח הצדדים.

תיק החקירה בצירוף התיעוד הרפואי הוחזר על יד היום לבא כח המבקשת שנכח בדיון אחר.

ניתנה היום, י"ח סיוון תשע"ד, 16 יוני 2014, בהעדר הצדדים.